

**COMUNICAT DE L'ADSP-IB DAVANT LA PANDÈMIA COVID-19
APRENENT DE LA CRISI
Palma, 30 de Març de 2020**

La pandèmia causada pel COVID-19 està demostrant o almenys deixant al descobert situacions que fa uns mesos haguessin estat difícils d'avaluar. Ningú esperava una crisi com aquesta, on l'activitat clínica dels hospitals i sobretot de les unitats de vigilància intensiva, s'ha vist desbordada fins a límits que en algunes de les àrees més afectades, reflecteixen imatges que poden considerar-se apocalíptiques, com si realment hagués esclatat una guerra amb milers de lesionats. Ningú estava preparat per si arribava un desastre com aquest. I que s'haguessin de plantejar mesures tan contundents per a enfrontar-se a la situació, com l'aplicació d'estrictes mesures de confinament i de mobilització sanitària i social per a limitar l'expansió dels contagis i pal·liar els efectes de la malaltia.

Desgraciadament, les dades epidemiològiques disponibles ens condueixen a un nombre d'afectats i de defuncions que creixerà en els pròxims dies i setmanes a tota Europa, en molts altres països i també a les Balears.

Com a professionals sanitaris i com a ciutadans, consideram que davant la situació actual, el primordial és estar ben informats i col·laborar a solucionar els problemes assistencials dels malalts i de les persones que requereixin suport, atenent de manera activa i vigilant les recomanacions que els experts i les autoritats sanitàries difonen per a superar la situació.

Però a la sortida d'aquest tràngol haurem d'analitzar com s'ha dut a terme la gestió de la pandèmia i els seus resultats, valorar si els recursos disponibles van ser els adequats per a combatre aquesta amenaça i com podria haver millorat l'anticipació de la crisi per part dels experts i les autoritats amb competències. Deuram també analitzar quins factors han contribuït al fet que la resposta sanitària no estigui sent tot el satisfactòria i adequada que podria i hauria de ser, malgrat el tremend esforç que estan realitzant els professionals de la nostra sanitat i la dedicació de tants treballadors dels serveis bàsics.

I per a aquesta anàlisi partim de la següent situació:

El sistema sanitari públic del nostre país es reconeix com un dels millors i més eficients del món, per la seva extensió universal i per la seva qualitat. I això malgrat anys d'aplicació de polítiques que han anat minvant de manera important els recursos materials i humans. En els anys de la crisi, hem assistit a una considerable reducció de la despesa sanitària pública, s'ha procedit a una disminució de personal i de les inversions necessàries en equipaments, mentre que al mateix temps es produïa un impressionant i injustificat creixement en la despesa de medicaments a preus abusius.

Així mateix s'ha produït un augment progressiu de les polítiques basades en la privatització, l'externalització i models de gestió que no han fet més que afeblir el nostre Sistema Sanitari Públic. Portam gairebé 20 anys de privatitzacions o externalitzacions en la sanitat pública, es va començar amb els serveis no clínics (cuina, neteja, manteniment, etc.), però en l'última dècada s'estan privatitzant els serveis clínics derivant-se a la privada. En algunes comunitats autònomes hospitals sencers s'han estat gestionant amb els criteris empresarials de lucre i no amb criteris de servei públic.

La mercantilització de la sanitat i els models neoliberals, s'han pres com a referents i malgrat això, la qualitat de la sanitat pública, la seva eficiència i capacitat de resposta a la demanda assistencial s'ha defensat, degut en gran part als esforços dels nostres magnífics professionals sanitaris, als quals ara valoram i aplaudim i que en les actuals circumstàncies no estan fent més que el que han fet diàriament, demostrant el seu compromís i professionalitat.

La qualitat del nostre sistema sanitari s'ha mantingut també, per les mobilitzacions socials, de les mareas de professionals i ciutadans que lluiten contra aquestes polítiques amb el lema "LA

SANITAT NO ES VEN”, i al mateix temps per l'activitat de les associacions i plataformes per a la defensa de la sanitat pública, com la nostra.

El que estam aprenent d'aquesta crisi.

Aprendrem moltes coses d'aquesta crisi, les seves conseqüències seran importants tant des de la nostra visió personal, com per al futur del sistema sanitari i de la societat: Molts ciutadans es qüestionen temes vitals, com la por a estar malalts, o la necessitat i l'important paper per a la salut del suport mutu i de la solidaritat entre les persones.

Però el que més està demostrant aquesta crisi de l'coronavirus, és la necessitat de tenir una sanitat forta, dinàmica, equitativa i recolzada en criteris científics i això només es pot aconseguir amb un sistema de salut basat en una sanitat pública. Ara podem valorar la capacitat de resposta del sistema públic i dels seus professionals davant la tremenda demanda assistencial, així com la veritable oferta de la sanitat privada, les seves limitacions i prioritats, que per exemple els ha conduït davant aquesta situació a plantejar ERTES en lloc de posar tots els seus recursos a disposició de la societat.

Estam aprenent la necessitat de sortir de la crisi amb un model més eficaç, però també més just i més solidari. Serà necessària una major inversió en sanitat, però també un profund canvi de model i de prioritats, amb una major coordinació entre els nivells assistencials, la potenciació de l'Atenció Primària i sobretot l'augment dels recursos dedicats a la Salut Pública (a la que amb prou feines es dedica actualment l'1% de l'pressupost sanitari). Es tracta d'estar més preparats davant futures situacions epidèmiques, d'instaurar millors mesures per a la prevenció i de prioritzar les activitats que més incideixen sobre els determinants principals de la salut de les persones.

Es plantegen moltes altres àrees de millora, per exemple la Salut Pública en les nostres universitats haurà d'incorporar nous coneixements per entendre com lluitar de manera efectiva davant les noves epidèmies i pandèmies. La salut pública ha de ser present en totes les polítiques, i en general totes les estructures de participació de la nostra societat.

El que plantegem com ADSP-IB

Creiem, que precisament en un moment de crisi, cal, que la nostra sanitat pública avanci i pugui respondre molt millor a situacions excepcionals com la present. Cal aprendre de la realitat i en aquest moment i sobretot, quan s'hagi superat la fase més aguda de la pandèmia, no tornar a caure en els mateixos errors:

-Hem de construir un sistema sanitari que compti amb amplis recursos en Salut Pública i basat en un model col·lectiu, en l'Atenció Primària i en una societat empoderada i compromesa en la cura de la seva salut.

-Cal exigir als polítics i als poders públics, que gestionin sense tebiesa la sanitat buscant criteris de benefici social, aplicant els principis de conflicte d'interessos i que s'inverteixi sense dubtar en el nostre sistema sanitari públic.

Posar en valor a les organitzacions socials que han treballat aquests últims anys per defensar la sanitat pública i unir a aquesta població que aplaudeix els sanitaris cada dia i les seves reivindicacions. En el nostre àmbit, les propostes ben estudiades i documentades de la *ADSP-IB* i de la *Plataforma Ciutadana per la Sanitat Pública de les IB*, plantejades els últims anys (<https://adspillesbalears.org/es/>), són un punt de partida perquè la nostra sanitat pública avanci cap a la construcció d'un nou model.

Creiem, que precisament en un moment de crisi, és més necessari que mai, que la nostra sanitat pública avanci i pugui respondre molt millor a situacions excepcionals com la present, per avançar cap a la construcció d'un nou model basat en el dret a la salut de les persones estigui per sobre de l'negoci de la salut

Associació per a la Defensa de la Sanitat Pública de les IB

Palma, a 30 de Març de 2020

Comunicat de la Junta Directiva de l'Associació per a la Defensa de la Sanitat Pública de les Illes Balears (ADSP-IB)

<http://adspillesbalears.org/>
adspillesbalears@gmail.com